

25.8.2005

Turun tiepiiri
PL 636
20101 TURKU

Viite: Lausuntopyyntö 3.6.2005 1329/2000/02/17
Hanke 706

Asia: **Paikallistien 13023 ja maantien 2680 parantaminen välillä Nahkurinkuja – Pulle-
rontie, kevyen liikenteen väylän rakentaminen Ahlaisten taajamaan Porin kau-
pungissa yleisten j yksityisten teiden järjestelyineen, tiesuunnitelma**

Tiesuunnitelma Ahlaisten valtakunnallisesti arvokkaan taajamamiljööön kevyen liikenteen olosuhteiden parantamiseksi on valmistunut monien edeltävien suunnitteluvaiheiden jälkeen. Tiesuunnitelma perustuu vuonna 2001 valmistuneessa ideasuunnitelmassa tutkittuihin ratkaisuihin. Ideasuunnitelman ja siitä saatujen lausuntojen sekä viranomaisneuvottelun pohjalta on 16.12.2002 tehty Turun tiepiirissä toimenpidepäätös Ahlaisten taajaman kevyen liikenteen olosuhteiden parantamisesta. Siinä suunnittelualue rajattiin välille Kirkkokuja – Nordlundin kauppa. Jakson lopullinen pituus tuli määritellä tiesuunnittelun yhteydessä tehtävän maisemavaikutusten arvioinnin perusteella. Tiesuunnittelua ohjaamaan perustettiin suunnittelun käynnistyessä keväällä 2004 hankeryhmä, jossa myös Satakunnan Museolla on ollut edustus. Toimenpidepäätöksessä todettu maisemavaikutusten arvio toteutettiin hankeryhmän työskentelyn yhteydessä maastokäynnillä.

Koska Satakunnan Museo on ollut mukana sekä tiensuunnittelua että ideasuunnitelman laatimista ohjanneissa hankeryhmissä, liittyvät museon kommentit lähinnä yksityiskohtiin ja esitystapaan sekä suunnitelmaan viimeisen kokouksen jälkeen tehtyihin muutoksiin. Perusratkaisuihin museolla on ollut tilaisuus vaikuttaa suunnittelun kestäessä.

Kannanotto suunnitelmaan

Suunnitelmakarttojen osalta Satakunnan Museo pitää valitettavana joidenkin merkkien sekä merkintöjen selitysten puuttumista. Esimerkiksi jaksoilla, joissa ajorataa tullaan siirtämään, ei nykyistä ajoradan paikkaa ole lainkaan merkitty kartoille. Myös sitä, mikä on kestopäällystetty ja mikä ei, on hankala tulkita. Tästä johtuen on vaikea arvioida tapahtuvien muutosten merkittävyyttä. Tämä koskee päällystykseen osalta lähinnä jakson alkupäätä (plv 0-300), missä varsin monia liittymäjärjestelyjä. Siltä osin Satakunnan Museo toteaaakin, että sellaisia liittymiä, polkuja tai pientareita, joita ei aiemmin ole asfaltoitu, ei tule näidenkään rakentamistoimenpiteiden yhteydessä asfaltoida. Kestopäällystettyä aluetta ei uutta kevytväylää lukuun ottamatta tule maaseutumaisessa ja pienipiirteisessä ympäristössä enää kasvattaa.

Toinen maisemassa merkittävästi vaikuttava asia on niin ajoradan kuin kevytväylänkin kuivatuksen järjestäminen. Mitä huolellisemmin kuivatus rakennetaan, sitä enemmän se muuttaa ympäristöä. Harjanteelle, vettä hyvin läpäisevään maastoon sijoittuvan kylänraitin varrelle ei missään tapauksessa tule rakentaa normin mukaista kuivatusta, vaan siltäkin osin toimenpiteet tulee räätälöidä tarkoin olosuhteiden mukaiseksi. Kaikki toimenpiteet tulee minimoida. "Varmuuden vuoksi" ei tule tehdä mitään.

Maastokäynnillä 2.9.2004, jolla oli mukana myös hiljattain perinnemaisemainventoinnin Ahlaisissa tehnyt biologi Mirja Korteharju, todettiin tarve varoa uuden maa-aineksen tuomista alueelle rakennustöiden yhteydessä. Tavoitteena on säilyttää Ahlaisten nykyistä kasvilajistoa ja välttää sitä, että uudet lajit valtaisivat elintilaa niiltä. Asia on todettu suunnitelmaselostuksessa luiskien käsittelyn yhteydessä, mutta sitä olisi syytä vielä voimakkaammin tuoda esiin ohjeeksi rakennustöihin. Samoin olisi syytä merkitä suunnitelmakartoille merkittävimmät perinnekasvien esiintymispaikat, että niitä osattaisiin rakentamistöiden yhteydessä varoa.

Edelleen suunnitelmaselostuksessa todetaan sivulla 5 maitolaiturista plv. 790-795, että sen siirto tehdään laiturin ”kunnan rajoissa”. Mitä se tarkoittaa? Suunnittelun aikana on syntynyt käsitys, että siirrettävä pieni rakennus myös kunnostetaan rakentajan toimesta siirron yhteydessä, mitä Satakunnan Museo pitää raittimiljööön kannalta erittäin tärkeänä.

Muutoksia suunnitelmaan on viimeisen hankeryhmän kokouksen jälkeen tehty ainakin kahdessa paikassa. Ensiksikin suunnilleen plv. 1160-1220 on kevytväylää tuotu lähemmäs ajorataa. Muutoksen seurauksena välikaistalle ei jää lainkaan puustoa, mikä tulee muuttamaan ja laajentamaan tietilaa. Museo katsoo, että välikaistan tulisi ainakin paikoin olla niin laaja, että siihen voidaan jättää oleva puustoa tapahtuvan muutoksen keventämiseksi.

Toinen muuttunut kohta sijoittuu aivan suunnittelujakson loppuun, paalulta 1400 eteenpäin, Nordlundin kaupan kohdalle. Maastokäynnillä 2.9.2004 todettiin, että linja-autopysäkkiä kaupan kohdalla lienee syytä siirtää hieman länteen päin. Nyt pysäkkiä kuitenkin on siirretty itään päin, aina liittymään Y53 saakka. Ratkaisu jatkaa koko rakennettavaa väylää hieman. Onko perusteena parempi liikenneturvallisuus?

Lopuksi Satakunnan Museo haluaa vielä kerran, kuten jo ideasuunnitelmasta antamassaan lausunnossa korostaa, että tien rakentaminen tulee minimoitunakin tuottamaan pysyviä muutoksia Ahlaisten ainutkertaisen arvokkaaseen kylämiljööseen. Muutokset tulevat todennäköisesti tavanomaistamaan Ahlaisten kirkonkylän miljööä. Uuden kevytväylän ja siihen liittyvien järjestelyiden ohella ympäristöä tulee muuttamaan myös rakentamisvaihe, joka ei rajoitu ainoastaan uuden kevytväylän linjalle.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja

Juhani Ruohonen

Tutkija

Liisa Nummelin

LN/In

Tiedoksi

Lounais-Suomen ympäristökeskus/Esa Hoffrén, Anna-Leena Seppälä
Satakuntaliitto/Sirkka Lehto, Jukka Moilanen, Anne Savola
Museovirasto/rakennushistorian osasto, arkeologian osasto